

**A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG;
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indult BÉTSRŐL Kedden 24. Januariusban 1792.

Belső elegyes Tudósítatok.

Hogy a' Porta, és Muszka között, a' békeség tökéletességre ment, a' bizonyos. — Most Bétsben az Orosz Követ, 's más Görögök Templomaiban-is a' *Te Deum* el-énekeltetett. — Az A. Belgiumba ki-rendelt seregekről azt mondják, hogy parantsolatot vettenekvólna á' hátra maradásra. — — Lengyel Ország 50-ezer Muszka fegyveresekről ottan ottan félelmes álmokat lát, és három holnap alatt mi-is mást hallunk. — — Egész Német Országból ki-tiltattak a' ki szökött Frantziák, és Királyi Hertzegeknek-is fegyveres népet itten tartani meg-tilaltatott; a' honnan láthatni, hogy Frantzia Ország-is minden orán más hurra vétetik, és akár hogy 's mint, de a' tsende-
ségnek egész Európában helyre kelletik állani.

Generál Major (Magyar Nemes) *Kürty* Ur
meg-hólt Belgiumban.

Ő Felsége még e' következendő Gymnáziumok-
nál is méltóztatott a' Magyar Litteraturának Pro-
fessorait rendelni, úgy mint: Lötsein Ujhellyi *Day-
ka* Gábor Urat, *Besztercze-Bánnyán*, és *Ujj-Vidéken*
pedig *Gábor* Ferentz, és *Funták* Mátyás Ura-
kat. — Szerentsés a' Lötsei Gymnasium egy olly
nagy Reménységű Tagra tévén *Dayka* Urban szert,
ki noha életének most jár 23-dik elztentejében,
még-is azon kívül, hogy a' Tudományoknak majd
minden nemeiben, 's kivált a' szép mesterségekben
igen jártos, a' Magyar, Deák, Görög, Német,
Frantzia, Anglus, Olasz, Zsidó nyelveket tsak
nem a' lehető tökéletességre vitte, és az őt esme-
rők a' kegyelem' talentomait láttatnak benne bá-
múlai.

Egy Aszszonyt temettek-el nem régiben *Lem-
berg* Városában (*Gállitziában*), a' ki, minekelötte
valósággal ki-ment volna a' lélek belöle, olly
ájulásba esett két rendben, hogy mindenek meg-
hóltinak gondolták. Az első el-ájulása után, mivel
egészízen meg-merevedett, 's öt órákig leg-kissebb
jeleit se adta életének: meg-mosták, 's fel-öltöztet-
ték, mint szokás a' halottakkal tselekedni. A' Fér-
je, éppen az Asztaloshoz akart már menni, ko-
porsót tsináltatni: hát a' hólttnak véltt Aszszony,
a' mint az ágyon feküdt volna, egygyet fordúl, 's
fordúlattában le-esik az ágyról. Tsak el-íszonyod-
tak ezen látásra, a' jelen-lévők; fel-vették a' sze-
gény beteget a' földről, 's frissítő eszközökkel jár-
tak körülötte. Ebren is vólt az Aszszony más na-
pig; hanem akkor ismét újj ájulásba esett, melly
mivel az elsőnél tovább tartott: bé-is tették vólt
már ekkor a' koporsóba. Egyszer megént eleve-
nedni kezd az Aszszony, 's hogy dörgölték a' te-
stét, egészízen fel-is eszmélődött. Midön harmad-
izben meg-szünt élni, ekkor is tsak ájúltnak gondol-
ták már a' két előbbeni történetek után: azért is
három egész napokig tartották, és minden eleveni-
tő

tő eszközöket el-követtek körülötte; de többé tsak ugyan vissza nem hozhatták az életre.

Tsernovitz 14-dik Jan. 1792. — „ *Im ez az Ujság Moldovában* : — A' *Jassiban* tartatott *Congressusnak* már vége szakadott, és a' békelesség a' *Musz-kák* és a' *Porta* között tökéletességre ment, még pedig a' *Muszka Birodalomnak* nagy hasznával. Mindazáltal a' *Punctumokat* még nem tették annyira közönségessé, hogy velek mint meghatározott igazsággal szolgálhatnék. Ezen körülállás okozta, hogy a' *Kotzim Várában* volt Magyar Gárnizon Batalion parantsolatot kapott, 28 dik psentis ki-indulni, melly hir a' *Tsászár Húszár Regimentjével* is közöltetett, és ugy láttzik, hogy a' *Rója* minél hamarább ismét *Török* kézre birik, az honnan a' *Tsászári széna* éjjel nappal takarittatik által *Bukovinába*, és *Kotyavetyéltetik* a' *Kereskedők* között. *Gróf Pototzky*, a' ki már jó időtől fogva *Jászban* múlat, ezen hónapnak elejével vévé a' *Lengyel Státusnak* parantsolatját, hogy *Jószágának* el-vezítése alatt haza térne, azt felelé vissza: *Tetsék* a' *Respublikának* *Jószágomat* el-foglalni, azért én haza nem térek, sem a' *Constitutziokba* meg nem egyezek. Tudván hogy leszen olyan ember a' ki az én jószágaimat viszont által fogja nékem adni. — Hogy *Pestis* volna a' *Dunán* innen nem igaz, mind azáltal *Burlad* körül *Moldovának* napkelet felől való részében uralkodik valami ragadó nyavallya, mellyből sokan *Pestisi* következéseket vonnak - ki erre nézve olly parantsolatot vettünk a' *Generál Commandótól*, hogy a' *Contumázt-házak*, és *ujjak* is építessenek, e' mellett pedig az által-jövő *Kereskedők* a' széleken lévő *Chirurgusok* által szorgalmasan meg-visgáltassanak.,,

A' közönséges dolgok' folytatásában minden meg-történhető vissza-éléseknek el-háritására, 's az által mind a' közönséges, mind a' magányos ügyek.

ügyeknek rendes, és halasztás nélkül léendő folyamatjára nézve, Alatt-valóji eránt buzgó atyai szeretetétől indittatván, ő Felsége e' következő Kabinéti parantsolatot méltoztatott minden Udvari, és Hazai Kormányzésekhez e' hónap' 1. napján: **kegyelmessen botsátáni.**

1.) Valamint az Udvari, ugy az Ország-béli Kormányzéseknel, a' folyó (currens) munkákat ki-vévén, semmi ollyatén rendelések ki-ne-adattasának, mellyek a' Tanátsban elébb nem jelentettek, 's meg nem vizsgálattak. Következésképpen ez után el-maradnak a' Tanátsban nem jelentett tárgyakat illető Præfidiális Irások, avagy Noták, azt az egyetlen esetet ki-vévén, hogy ha ő Felsége egy, vagy más dolog felől, egyedül az Elöl-ülönök vélekedését kívánná hallani, és azt világosan parantsolná; avagy ha olly eset adná magát magát elő, mellynek a' dolog' nyomossága miatt titkolsan kellene végzödni.

2.) Az ő Felsége eleibe menendö Jelentéseknek szóról szóra el-kell a' Tanátsban olvastatni, 's a' Referens' vélekedésében változást tenni nem szabad, hanem az az ellen lévő okoknak, ugyan azon Tanátsosoknak kik erre vagy amarra hajlotak különös meg nevezésével fel-kell jegyeztetni; Az elől-ülönök szabad mindég a' maga vélekedését különösen a' Jelentésbe bé-iktatni.

3.) Minden Resolutziok, avagy ő Felsége kézi-irásai, mellyekben valóságosan nints ki-téve, hogy magát a' Præsest illetik, ugyan az' nap', a' mellyen az Udvari Tanátshoz érkeznek, a' Királyi Resolutziók gyűjteményes Könyvébe iktattasának, 's a' le-érkezés napja-is különösen fel-jegyeztésék.

4.) Valamint az Elöl-ülönök mind azon tárgyak, a' mellyek a' Tanátsban fognak elő-fordulni, különös lajstromban adattatnak-bé, szinte ugy kell minden Tanátsosnak az általa elő-adandó tárgyakról hasonló lajstromot a' Tiszt-viselők által ké-

szittetni, azt a' Tanátsos maga neve' alól-irásával minden fogyatkozások' el-kerülése végett meg-jellevén. Ezen lajstrom' egyik felén röviden fel-kell iratni, mi lett légyen minden állapotra a' végezés a' Tanátsban; az olly dolgokban, mellyek az alsobb Kormány-székekhez, vagy Tifztségekhez né-melly kétségek' meg-fejtése végett mennek, időt kell rendelni, mellyen túl a' kívánt tudósításnak haladni nem szabad, a' melly határozó időt szükséges a' lajstromban-is fel-jegyezni. A' más Udvari Tanátsokhoz tudósítás, vagy kérdés meg-fejtése végett menendő Jelentések' kelésének, 's el-küldésének napjait kell mindég meg-jegyezni.

5.) E' szerint kell minden Orszagi, Kormány-székhez vagy más Tifztségekhez menendő Rendelések' kelése, és el-küldése napját-is a' lajstromban fel-irni.

6.) Magának a' Referensnek gondjának kell arra lenni, hogy az el-küldés annak idején meg-essen, mivel neki, mint az igazgató Tanáts Tagjának arra vigyázni szükséges, hogy a' dolgok rendesen, és halasztás nélkül folyjanak, és a' közön-séges szolgálat' elő-mozdítását szíven viselni, kö-telelsége.

7.) A' tehát e'-képpen el-készült minden Refe-rens' különös lajstromát a' Tanáts-ülés után másod napra ő Felségének eleibe kell terjeszteni, hogy ő Felsége az után azt, a' mi még szükséges maga vé-gezhesse, vagy a' környülállásokhoz képest a' dolgoknak folyamatjait el-igazithassa.

8.) Ez a' kegyelmes Rendelés fog minden Országi belső Kormány-székeknél tellyesíttetni, 's a' Kormány-széki Tanátsosok a' magok, nevek alól-irásával meg-erősíttetett Lajstromaikat a' Tanáts tartás után leg-fellyebb két nap múlva az Udvari Cancelláriákra, 's onnan ezek ő Felségének eleibe tartoznak küldeni.

9.) Mivel pedig az Udvari Cancellária az al-Kormány-székeknek minden-napi tetteiket láthatja

az illy lajstromokból, 's azok szerint tudhatja mit legyen a' köz haszonnak elő-mozdítására szükséges rendelni, sürgetni, azért különösen tartozik arra figyelmezni, hogy az olly Tifztségektől melyeknek valamelly tárgy eránt tudósításaikat várja, a' kivánt jelentések jókor fel-küldettségének, vagy a' fel-küldés' meghatározott idejének el-telésével, a' tudósítással tartozó Tifztséget köteletségének szabott rövid idő alatt tellyesítésére emlékeztetse, egyzersmind a' halasztás' okait-is meg-kérdezven, 's a' *suspensióval* fenyegetvén azt, ki miatt a' dolog hátráltatott; hogy ha pedig ez a' fenyegetés sem használna, 's a' szabott idő hasztalan telne-el, úgy a' restelkedők tüstént fizetésektől, 's hivataljoktól tiltassanak el; és azok kik harmadszor is ilyen képen vétének kötelelségeik ellen, mint minden hazai szolgálatokra alkalmatlanak botsáttassanak el hivataljaikból. — A' folyó (current) munkák eránt más kegyelmes Kirallyi Rendelés érkezett ő Felségétől minden Udvari Kormány-székekhez, melyet a' Kurir következő Levelében fog tenni közönségessé.

Erdély és Magyar Országgi Tudósítások.

Temesvárról Dec. 29-dikén 1791. — „Erdélyen és Magyar Országgon keresztül következő helyeken ment, mégyen és múlat a' Bétsbe szándékozó Török Követ 112-tód magával: — Dec. 23-dikán, a' *Veres-toronynál* lévő Kontumázt-Házban hált; 24-dikén *Szebenben*, a' hol töltötte Decembernek 25, 26, 27, és 28-dik napjait-is. Ma, az az, Dec. 29-dikén, *Szerdahellyen* hál; 30-dikán *Szász-Sebesen*; 31 dikén *Szász-Városon*, a' hol az ujj esztendő' első napját-is fogja tölteni. Jan. 2-dikán *Déván*, 3-dikán *Dobrán*. — Jan. 4-dikére, a' *Bánátsba* jó által, 's meg hal *Karassován*; ugyan ott napol 5-dikén-is. 6-dikán *Boszurban* hál, 7-dikén *Lugoson*, 8-dikán *Szinerfzezen*, 9-dikén *Tömösvaratt*,

a' hol, a' mint hallyuk, két napokat fog tölteni. 12-diken, *Kis-Betskeren* leszsz a' hálása; 13-dikán *Csataton*, 14-diken *Komlóson*, a' hol marad 15-dikén-is. 16-dikán *Mokrinban* hál, 17-dikén *Kis Kanisán*. 18-dikán ki-érvén a' *Bánátból*, a' *Bátskáságnak* veszi útját, 's meg-hál *Szabatkán* (*Sz. Márián Theresiánopolis*). Itt tölti a' más napot-is. 20-dikán, *Mélykúton* hál, 21-diken *Halason*, 22-diken *Vadkerten*, 23-dikán-is ott múlat. 24-dikén *Isákiban*, 25-diken *Szabadszálláson*, 26-dikán *Sz. Miklóson*. Más nap-is ott múlat. 28-dikán *Latzházán*, 29-dikén *Soroksáron*, 30-dikán *Pestre* érkezik. Ott, és *Budán* szándékozik tölteni Jan. 31-dik, és Febr. első napját. Febr. 2-dikán *Vörösvárra* megy hálni; 3-dikán *Dorogra*, 4-dikén *Nefzmélyre*, 5-dikén *Nyerges Ujfaluba*, 6-dikán *Komáromba*, 7-dikén *Gönyűre*, 8-dikán *Györbe*. Ott múlat 9-diken-is. 10-dikén *O Váratt* hál; 11-diken pedig *Zorndorfon* (*Csunon*) hál, 12-diken, *Austriának Brugg* nevű Városában; 13-dikán *Schvecheten*, a' honnan 16-dikán megy bé *Bétsbe*.

Sexárd 10. Dec. — Itt a' Vékony Szabókkal egy tzéhba lévő Szür-Szabók Procefsust indittának Dec. 26-dikán az első ellen azért, hogy amazok az ingeken sabodlit kezdettenek viselni. A' per harmad napokig haszon nélkült folyt; mivel semmi nyoma sem tanáltatik az Artikulusokban a' sabodli iránt való szabadságnak. Egy Kis Szabó, az egyik rendbéli mester-legények prokátora, faktziora veszi a' dolgot, és ezt sugja a' Tzéh mester fülébe, hogy ígyák le a' másik félnek a' Prokátorát, mert különben semmire sem mehetnének véle. A' másik fél ezt észre vévén, ez-is a' Kis Szabónak le-ivásán mesterkedik vala. — Végre tsak ugyan el-válának a' Szür Szabók a' Vékony Szabóktól, és magoknak ujj Tzéhot formálának. — Az egészsz Per ugy látzik, hogy a' Tzéhoknak Erdélyi és Magyar Ország régi böl dog szokása szerint, tsupa pohározás között folyt-le.

Szomorú meg-illetődéssel értjük a' Pesti Deák Ujjság' Ki-adójának e' hónapnak 7-dikén közönségsé tett jelentéséből, hogy hazafiúi buzgósággal tellyes munkájának folytatását, szükséges fedelem nélkül szükölködvén, a' magokat még ez után jelentendő Elő-fizetőknek számoktól kéntelenítettik fel-függeszteni. Ez a' Hazánk' Anya-Várofsában költ munka, a' mint tudni-való a' leg-ékeesebb beszéd mellett bir mind azon tulajdoságokkal, mellyek a' hasonló irásokat, nem tsak a' belső, hanem külső nemzeti Olvasók között-is betsefekké tehetik. Ez az az egyetlen egy Hazánkfiától irattott munka, mellyet nem tsak a' Magyarok, hanem idegen Nemzetek-is olvashatnak időről időre. Ez írta Hazánknek ideje-béli történeteit olly nyelven, mellyet az egész tudós Világ ért, és a' mint bizonyosan tudjuk, Európának majd minden nevezetesebb Várofsaiban Olvasókat találván az Idegenektől talám több segittséget nyert, mint tulajdon Hazafi Társaitól. Ez vólt Hazánk' Törvényeinek, nemzeti különös tulajdonságainak az Idegeneknél Közben-járója, védelmezője minden ollyatén esetekben, midön némelly alacsony Lelkek irigységből, 's tudatlanságból Nemzetünket vadnak, Királyai eránt hüségtelennek, 's ki-tudja minek nem kiáltották. Az idegen Irók, ujjságok' Ki-adóji gyakran, igen gyakran szollnak Hazánkról, 's kivált Törvényeinkről, Polgári alkotványunkról, és a' mit szollnak, azt vagy merő bal-vélekedésből, vagy némely tulajdon kebelünkben hizlalt apró Lelkek' hamis árulkodó tudósításaikból veszik. Midön az ilyenek történnék, nints ki' tsak egy szót szóllyon-is Nemzetünk mellett. Fussa végig bár kitsoda a' Pesti Deák Ujjságokat kezdetektől fogva mind végig, hányszor fogja látni, hogy annak érdemes Irója a' leg-nagyobb hazafisággal, a' leg helyesebb ellenvetésekkel táfolta-meg Nemzetünk' bestelenítőit. Ha számtalan érdemeit el-halgatván, tsak ezt az egyetlen tekintjük-is, vállyon nem méltán kérhetjük

jük - é azokat, kiknek az illy hasznos igyekezetet elő-mozdítani kötelelségek, 's ahoz tehetségék-is vagyon, hogy Hazánk' 's Nemzetünk' kedvéért ébredjenek-fel, 's akkor midőn a' szükségtelenségnek Támogatóji, segittsék inkább azt, a' mi nélkül el-lenni, kivált a' mostani környül-állások között egészsz Nemzetünknek kárára váll. Midőn Anyai nyelvünket szer felett-is igyekszünk tsinosítani, terjesztetni, emlékezzünk-meg arról, hogy tsak későre, vagy soha sem érhetjük-el azt a' szerentsét, hogy minden más Europai Nemzetek előtt érthetetlen nyelvünkön az idegen Tudósokkal szollhassunk. Nints köztünk 's közöttök más lántz, egyedül a' már annyi századoktól Hazánkban virágzó tudósi nyelv. Ezen esmérhetjük inkább magunkat, ezen hirdethetjük anyai nyelvünkön irtt munkájinkat, ezen szállhatunk szembe Rágalmazóinkkal. Ez a' tzelja a' Pesti Deák Ujjságnak, mellynek Ki-adója anyai nyelvünkön szinte olly ékelesen szólt már egy közre került munkájában, mint a' Déákon, 's szollhatna-is, ha tzelját, mellyet minden jó Hazafi tartozik elő mozdítani, mellyet tetemes kárával-is oly régen keres, az anyai nyelven el-érhetné. — — Minthogy pedig a' sokszor említett Deák Ujjságnak érdemes Irója igiri, hogy ha a' nyomtatás, és Posta költségeket Olvasóitól meg-nyerheti, tovább-is fogja folytatni köz hasznú munkáját, a' Kurir maga részéről is a' hazafiúi szeretetre kényszeríti Olvasóit hogy annak elő-segállását szivekre|vegyék. Megmérdeli ez a' Deák Ujjság, hogy ugy|mint némelly idegen hetes Irások az Europai Fejedelmektől bőv summákkal segittetnek, Nemzetünktől minden ki-telhető segedelmet nyerjen, 's néhány hazánkfijai példajok szerint nem tsak a' szűken meg-határozott bérrel, hanem azon fellyül-is jutalmát vehesse, egyedül a' Nemzet' hírének az Idegenek előtt terjesztésére való törekedésének.

Külső Országi Tudósítások.

Avénioból ismét szomorú hireink érkezének. Az oltalom és jó rend fenn-tartása végett ide bé-szállott Frantzia Nemzeti Sergek, a' fogságban lévőket minden meg-ítéltetés előtt özfze-öldökölték, és a' mint mondják, tsak négyet hagytanak - meg közzüllök életben, az után a' Tanáts házat fel-törvén az Arkhivum béli drága irásoknak 6 *Liárdokon* mérték fonttyát, és meg-betsülhetetlen károkat tettenek sokaknak ez által. — A' mostani' revoluzios Patriotáknak nagy gondjok kezdett ezeken az idegen Országokon, az Arkhivum - béli papirofsakra lenni. A' Brábántziaiak-is a' miatt vagynak a' Ts. Királyi Fiskus előtt mind máig szám - adás alatt, hogy ök-is jól el-tettenek némelly papirofsakat láb aloll.

A' Frantzia Királynak az ő 1200 fejekből álló ujj Testörzöi már tészik a' szolgálatot körülette. Minden napokon 300-an rukkálnak - bé a' szolgálatra. — 4 száznak Párisban, 4 száznak *Versáliában* — 4 száznak pedig *Compiegnében*, Párishoz 18 órányira vagyon szállása, melly az előbbi Frantzia Királyoknak kedves vadászó helyek szokott vala lenni.

Januariusnak el-telék 15-dike a' nélkül, hogy a' Frantzia és Tréviri határookban kezdődnének a' Batáliák. Azt mondják, hogy nintsen kedve Generál *Luknernek* a' Tavaszig Feldmarschall *Benderrel* tsatázni, a' mellynek egyebütt lehet az oka, nem ott, hogy a' Nemzeti-gyülés a' Tavaszt Jan. 15-dikére nem tehette vólna. — Egy ez, hogy az Országból még máig sem szünt - meg teméntelen sok nép ki-takarodni. Nem rég az ideje, hogy egyfze-riben 4 Regementek hagyák oda a' Nemzeti tábort, ha hihetünk némelly hiteles Német tudósítóknak. — Más az, hogy tsak ugyan láttya azt a' Nemzeti-gyülés, hogy nem egézfzen készületlenek, és segítség nélkül valók a' Német Fejedelmek-is. — *Condé Ittenháimban* tsak 6 órányira vagyon Straßburgtól
4 ezere

4 ezerez magával; még pedig nem minden katonai mozdulások nélkül. A' Strászburgiak már a' hidakat is el-rontották a' felöll, a' mely felöll ötet lenni tudják. — Az egész dolognak a' fogja végső formáját meg-adni, ha valahogy magok a' Frantziák nem zabolázhatván indulattyaikat réa tanálnak ütni valamelyikre a' Német Sergek között; mert egyéb aránt még eddig minden környül-állások csak azt mutatták, mintha a' külső Hatalmaságoknak minden készülleteik csak arra tzeoznának, hogy a' Frantzia Nemzet meg rettenvén, és a' sok belső zenebonát meg-unván, botsátkozzék békecséges egyezésre a' künn-vándorló Frantzia Printzekkel. Mi helyest a' Frantzia Nemzet ezen egyezéshez való kezdést a' háborunál előbb betsüllené, már ezen egyezésre természet[szerint a' Romai sz. Szék is a' maga *Aveniohoz* való julsával, némellyik Német Fejedelem a' *Vestfáliai* békecségen fundált, de az ujj Frantzia Constitutzió által el-vesztett birtokai-val elő fogna állani — 's meg-történhetnék, hogy ezen az egy úton még meg-tartathatnék a' jó békecséges.

Egy *Koblentzi* e. h. 12-dikén költ tudósittás - is ezt erőcsiti, hogy a' külső Hatalmaságok minden fegyveres erejekkel, mellyeket Frantzia Ország ellen meg-mozditottanak, azt akarják csak véghez vinni, hogy a' Frantzia Királyt és Nemzeti-gyűlést a' Printzekkel öszve békéltethessék. Ha ebből a' békecségsből semmi sem lehetne, azt mondják, hogy a' Pruszszus Tartományokba fognának a' ki-vándorlott Frantziák által küldözödni, mig a' dolognak végső ki-menetele el-válnék.

Már a' Tréviri Válofztó Papi Fejedelemnek földére réa ütni nintsen oka a' Frantziáknak; mert már itt-is minden felé fegyver nélkül útoznak a' ki-vándorlottak, hanem az a' nevezetes, hogy egy helységsből másba szekereken viszik utánnok a' fegywert, melyhez nem nagy dolog lécsen hozzá nyúlui, ha a' szükség kivánni fogja — A' *Hollándiai* Helytartó Hertzeg - is azt mondatik ajánlottnak lenni a'

Frantzia

Frantzia Printzeknek, hogy a' maga Német örökségeibe jó szívvvel láttya a' ki-vándorlott Frantziákat.

Már most a' Spanyol Udvar-is ki-nyilatkoztatotta azon fundamentomát, mely szerint Frantzia Ország ellen magában fegyvert fogni el-tökéltette. — „Egy Printz *Condé*, ama nevezetes szent *Liga*, (*Ligue*) idejében a' 16-dik Században el-hagyván Frantzia Országot, a' Spanyolokhoz ment vala által. A' Spanyolok és Frantziák között 1659-ben kötött *Pyréneumi* békeségben az után meghatározott vala, hogy a' nevezett Printz *Condé* viszszá mennyen Frantzia Országba, és *Clermont en Beauvois* nevű Tartományt familiájához tartozó örökös *Feudum* képpen tartsa-meg. A' Nemzeti-gyűlés, valamint minden *Feudumokat*, így szintén *Condénak*-is ezen *Feudumát* el-törölte, és az örökséget Nemzeti örökséggé formálta., — Azt kívánnyá tehát a' Spanyol Király, hogy a' Frantziáknak Kilya ezen örökséget a' *Condé* maradékainak a' *Pyréneumi Trakta* szerint adja vissza, külömben ezen familia jussát fegyverrel oltalmazni kéntelenítettni fog. — A' Spanyol Királynak ezen dolog iránt tettett jelentését a' Nemzeti-gyűlés fel-olvastatván — ad Acta — a' *Feudumokna* örökös régi rózsdás fegyveres házába le-tétette. Mi módon fogja pedig a' Spanyol Király a' Printz *Condé* jussát tovább oltalmazni, meg-látjuk a' Tavaszon.

Most Frantzia Ország abban az állapotban van, mellyben nem tudja régi szövetségesei közül mellyikbe bizzék, vagy a' Külső Hatalmaságok közül mellyikkel kössön uj szövetséget. Előfordult pedig már közelebbről ennek meghatározása-is, és a' dolognak meg-vissgálása az erre ügyelő *Commissiora* bizattatott. — Nem ok nélkül tartanak sokan attól, hogy ha a' Pruszus Király az Orosz Császárnétól meg-nyerhetné azt, hogy a' Lengyel Királyságra menendő Saxoniai Vál. Fejedelemnek egyetlen egy Leányát egyik Fijának adhasza feleségül, és az Orosz Udvarral szövetségre tanálna

tanálna lépni, mellynek véghez vitelére már Gen. *Bischofzverdert* Pétersburg felé útnak - is mondatik készíteni: így tehát Austriának Frantzia Országgal igen bajoss lenne ismét öszsze nem szövötközni.

Az a' hir leg-alább igen sebessen kezd szárnyálni, hogy az Orosz Tsászárné 50 - ezer főből álló Serget igyekezik minden órán Lengyel Országra bé szállítani. — A' fellyebb való *trakták* alkalmazásával egy pnnktumot gárántérozott vólt az Orosz Tsászárné, melly szerint Lengyel tsak születésű személynek lehetne a' Királyi székre emeltetni. Ez-is egy okot adhat a' Tsászárnénak, hogy magát a' Lengyelek dolgába elegyittse.

A' Svédok Királya, a' tegnapi napra, u. m. a' folyó hónapnak 23-dikára hívta öszve a' maga Országa - béli 4 rend-béli u. m. *Pap, Nemes, Polgár* és *Paraszt Statusokat*, melly utolsó nevezet ha valakinek igen szembe tűnőnek tettzenék lenni, jegyezze - meg, hogy Svéd Országnak Constitutziója szerint a' Parasztság - is Státust formál. — *Gefle* nevű Városhoz nem meszle, melyben ezen Gyűlés tartattatik, egy meg-lehetőse fegyveres Serget-is szállított III-dik *Gustavus* táborba. Egyéb Politziai jó rendelések-is téttenek minden felé szerte - széllyel az Országban. Minden Polgári és Katona tisztek parantsolatot vettenek, hogy ha mindjárt Familiájok fejei lennének-is, ezen Gyűlésre ne fárodjanak, hanem a' jó rendre való vigyázat kedvéért az egész Diéta alatt hivataljoknak helyyén maradjanak. — Ezen nagy Királynak még bizonyoson jó emlékezetében vagynak a' maga Elejitől tartatott Diéták.

[The text in this section is extremely faint and illegible. It appears to be a list or a series of entries, possibly names or titles, arranged in a structured format. The text is mirrored across the page, suggesting a bleed-through from the reverse side.]

Tudósítás.

Két szarvasabb hibát tapasztal minden ki-nyílt szemü emberséges ember Nemzetem ifjúságának nevelésében. Az edgyik ez rövideden, hogy az én fegyverre született, és a' hadi virtusokban magát örökké más Nemzetek felett meg - különböztetett Magyar véreim között igen ritkán vízi valaki a' maga fiát azért az Oskolába, hogy abból Oberstert, Kapitányt, vagy Generált neveljen — hogy abból a' Hazában egy szemes és szorgalmatos Kalmárt, Kereskedőt kézzitsen; hanem ezekből minnyájan Papokat, Prédikátorokat, Barátokat, Mestereket kívánnak a' mi Szüléink nevelni — még a' Nemesi Rendnek-is nagyobb része tsak Patvaristát, Kantzellistát, Papot, és V. Szolgabirót. *Finántz* Ministerségre, Personalis Rangu, Udvari Tanácsos méltóságra talám gondolkozni sem mér edgyik - is a' maga gyermekével, holott ezek a' méltóságok-is, egy jobb Oskolai neveléssel 's tanulással fokakkal közök lehetnének. Tsudálkozzunk e' hát? hogy fok fő Familiájinknak Házi *Finántzok* döledez, hogy Sergeinknél fok más Nemzetbéli Érd. Tisztek találtnak — hogy az egész 2 Magyar Hazában más Nemzetbéliek a' nagy erfényü Kereskedök, Kalmárok? 's irigykedhetünk-é ezekre? Nints okunk rá, hanem ez után Oskoláinkat, nevelésünket igazittsuk, 's hibás gondolkozásunkat jobbittsuk.

Rimaszombatból azt írja egy Magyar Kereskedő Ur nékem: „Fellyes Izándékom volt hogy ma-
gam-

gamhoz Kalmárság tanulásra Magyar ifjakat szerezzek, hogy ez által-is a' született Magyar Bóltos Kereskedők, kik Országunkban kevéssén vagynak, szaporodjanak. Irtam-is ez eránt egy néhány Városokba, de mind ez ideig edgyet sem kaphattam Magyar, tsak e' lévén a' felelet, hogy sok pénzel's bajjal járó Hivatal — noha valahány betsületes gazdag Kereskedőket tudunk *Kafsán, Pesten, Posonyba* 's másutt; azoknak eleinten éppen semmijek se vólt, 's okos szorgalmatosságok után birnak annyi ezerekkel. — Most ujra szüksége vagyon ezen betsületes Kereskedő Kalmár Urnak 2 tanuló ifjakra; ha tehát valamely betsületes Magyar embernek olyan Fia vólna, a' ki Németül-is tud beszélni és írni; és szándékoznék gyermekét ezen Hivatalra adni, jelentse magát *Rima-Szombathban Szombati Sámuel Kereskedő Urnál*. Ne féljen a' sok költség-től; mert a' kinek semmije sint, soha sem költ a' sokat. Itt az ifjú mindent tanulhat, ha jó és szorgalmatos; idővel akármellyik Városban *Conditiot* kaphat, és Kereskedővé lehet, magának 's Hazájának nagy hasznára. — Rossz vélekedésű Szülék, legyen már eszetek valahára!!

A' *Kéméndi Posta-Statio*, melly *Buddtól* 3 dik, és *Esztergom* Vármegyében vagyon, *Bánya Város, Nyitra* és *Nagyszombat* felé viszen, minden némű hozzá tartozóival, földjeivel, rétjeivel, szöllőivel, és Kertjeivel minden órán el-adó; azért a' kiknek kedvek vagyon meg-vételéhez, jelentsék magokat *Kéménden* a' *Posta-mester Urnál*. *Kéménd* 14-dik *Jan. 1792.*